

NB-informasjon

Til tillitsvalgte i Norges Bondelag - Nr 4 september 2007

Virksomhetsplan 2007/2008

Styret i Norges Bondelag har gjort vedtak om virksomhetsplanen for kommende arbeidsår. Planen inneholder målsettinger for en hel rekke arbeidsområder, og viser den store bredden i Bondelagets arbeidsfelt. Med utgangspunkt i målsettingene skal det legges strategier, utformes konkrete tiltak og planlegges arbeid for å nå målene. Informasjon om de konkrete tiltakene vil komme gjennom året, både fra sentralledet og fylkeslagene.

Prioriterte saksområder er:

- Inntektspolitisk arbeid for å redusere inntektsgapet mellom jordbruket og andre grupper gjennom neste års jordbruksforhandlinger.
- Sikre næringsutøvere reell råderett over og mulighet for å utnytte egne og lokale ressurser.
- Fortsatt bidra aktivt til næringsutvikling som grunnlag for nye inntektsmuligheter.
- Oppfølging av "Felles plan for HMS-arbeidet i norsk landbruk 2007-2012".

Bruk virksomhetsplanen
Virksomhetsplanen angir prioritinger for hele organisasjonen og bør legges til grunn når lokallaget lager arbeidsplan for neste år.

I denne NB-informasjonen er målene i de prioriterte sakene gjengitt.

Den aktuelle situasjonen

- WTO-forhandlingene følges nøye og møter fra september til desember '07 ventes å bli avgjørende. Kravet til norske myndigheter om å sikre nødvendig handlingsrom for å føre en langsiktig og stabil landbrukspolitikk opprettholdes.
- EU-saken har vært lite framme i norsk offentlig debatt. Landbruket samlet er fortsatt innstilt på å støtte Nei til EU økonomisk for å sikre organisasjonens drift, og bidra gjennom f.eks medlemsverving i Nei til EU.
- De to jordbruksavtalene med den rød-grønne regjeringa viser at det er en stor utfordring å få gjennomslag for et skikkelig løft i landbrukspolitikken. Årsmøtet krevde reduksjon i inntekts-gapet gjennom neste års forhandlinger. Derfor må politikerkontakt, informasjon og skolerings-tilbud til de politiske miljøene fortsette og forsterkes i alle tre organisasjonsledd. Nye politikere etter valget i september gir mulighet til ny kontakt.
- Årsmøtet 2007 ga klare føringer for fortsatt arbeid med bedring av rammevilkåra for næringa, bl.a på disse områdene:
 - Den sterke økningen i etterspørselen etter landbruksprodukter, og ambisjon om å forsyne det norske markedet med produkter vi har forutsetninger for å produsere, også økologiske.
 - Næringsutvikling gjennom tilrettelegging og kompetanseutvikling. Sterk satsing på naturbruksskolene og samarbeid med regionale forskningsmiljø.
 - Økte krav til husdyrhold medfører store investeringsbehov. Årsmøtet krevde at det blir tatt tilstrekkelig hensyn til struktur og kapitalbehov når nye regler innføres.
 - Årsmøtet krevde at dyreeiere skal stå skadesløse som følge av vedtatt rovdyrpolitikk. En rekke krav som raskt uttak av skadegjørere, beitenekt som siste utvei, full erstatning, bedre bestandsregistreinger, mer midler til forskning og reell medvirkning fra lokalbefolkning, samt ny nødvergeparagraf følger av dette.
 - HMS-situasjonen tilsier tiltak i tråd med "Felles plan for HMS-arbeidet i norsk landbruk. Årsmøtet sluttet seg til visjonen om null dødsulykker innen 2012 og skadefrie arbeidsplasser i næringa.
- En egen temadebatt om klimautfordringene på årsmøtet ga føringer om tiltak som energieffektivisering, økt bruk av biodrivstoff og biogass, reduserte nitrogenutslipp, og utfasing av fossilt brensel i landbruksindustrien. Biobrensel bør kunne bli en betydelig tilleggsnæring for land-

bruket. Det er etablert et eget klimautvalg i landbruket.

- Visjonen "Vi får Norge til å gro" ligger til grunn for kommunikasjonsplan for organisasjonen. Det er viktig å synliggjøre hva landbruket i Norge betyr for den enkelte, og for samfunnet. Nettkommunikasjon har blitt et sentralt arbeidsredskap, og fornying av Bondelagets internett-løsning skal gjennomføres i arbeidsåret.
- Medlemsvekst de siste 4 år med nettovækst på 3400 er positivt. Det er nødvendig med nye tiltak for å opprettholde den positive utviklinga.
- Et eget utvalg vil legge fram forslag til hestepolitikk for Norges Bondelag i løpet av høsten. Hest som næring kan bli et nytt næringspolitisk område for organisasjonen, og også representere et medlemspotensiale.

Inntektspolitisk arbeid Oppfølging av jordbruksavtalen, samt neste års forhandlinger

Siste jordbruksavtale gav en kronemessig lik inntektsutvikling som andre grupper, men legger ikke opp til å tette noe av inntekts-gapet. *Årsmøtet krevde at Regjeringen gjennom neste års forhandlinger reduserer inntekts-gapet i forhold til andre grupper.*

Mål for 2007/2008:

- Oppnå en jordbruksavtale som gir en inntektsutvikling som reduserer inntektsforskjellene mellom jordbruket og andre grupper.
- Styrke velferdsordningene i landbruket.
- Videreutvikle og styrke virkemidlene som stimulerer til et miljøvennlig småskalalandbruk over hele landet.
- Styrke finansieringsordningene.
- Rekruttering og likestilling må sikres gjennom bl.a. bedre inntektsutvikling, sterkere fokus på de positive sidene ved bondeyrket, og fordelene ved å bo og virke i et bygdesamfunn.

Areal- og ressursforvaltning

Norske bønder og grunneiere har i generasjoner forvaltet natur- og kulturressurser til beste for samfunnet og har skapt verdier av avgjørende betydning for utviklingen av levende bygdesamfunn over hele landet.

Mål for 2007/2008:

- Sikre fortsatt reell eiendoms- og råderett over landbrukets ressurser.
- Styrke jordvernet i arealpolitikken.
- Bidra til å sikre muligheten for fortsatt næringsvirksomhet og god forvaltning i og i tilknytning til områder vernet etter naturvernloven.

- Sikre finansiering og gjennomføring av et utviklingsarbeid for å prøve ut i praksis ”grønt partnerskap” som virkemiddel i miljøpolitikken.
- Markedsføre og gi praktisk bistand i bruk av Norges Bondelags avtaleverk for å sikre næringsutøveres interesser knyttet til forvaltning og bruk av arealressurser.

Rovviltforvaltningen

Sittende regjering har presisert sin rovviltpolitikk gjennom tiltredelseserklæringen og senere med brev til forvaltningen. Tidligere erstatningsordning for tap av husdyr til rovvilt er videreført. Nødvergeparagrafen i viltloven skal revideres.

Mål for 2007/2008:

- Sørge for at vedtatt rovviltpolitikk gjennomføres i praktisk forvaltning, slik at næringsinteressene og hensynet til lokalbefolkningen blir ivarettatt.
- Delta aktivt og være synlige i rovdyrdebatten gjennom media, hjemmesider, politisk aktivitet og intern informasjon.
- Delta aktivt i det sentrale kontaktutvalget for rovviltforvaltning.
- Bidra til endring av viltlovens nødvergeparagraf slik at dyreeiers rettssikkerhet styrkes. Nødvergeretten må også omfatte felling av rovdyr når det er fare for angrep på husdyr.
- Sørge for en egen erstatningsbestemmelse i dyrevernloven som verner om beiteretten. Husdyrholdere skal ikke ta den økonomiske belastningen av vedtak som innskrenker beiteretten på grunn av fredet rovvilt, eller ekstra kostnader som pålagte tiltak medfører.
- Få verdsatt lokalbefolkningens arbeid i rovviltforvaltningen og sikre at kunnskap hos lokalbefolkningen tas hensyn til, slik at bestandsregistreringen blir i samsvar med den faktiske rovviltbestand.
- Ta initiativ til samarbeid med landbruksorganisasjonene i Sverige og Finland vedrørende rovviltspørsmål.
- Samarbeide tettere med øvrige organisasjoner i Norge vedrørende rovviltspørsmål.

Lovsaker

Norges Bondelag har et løpende arbeid med oppfølging av en rekke lover som er under endring. De viktigste lovsakene under arbeid er dyrevernloven, viltlovens nødvergebegrep, odelsloven, plan- og bygningsloven, fjelloven, mineralloven samt endringer i erstatningsreglene for nasjonalparker og landskapsvernområder (Biomangfoldlovutvalgets innstilling). Samerettsutvalgets innstilling er forventet høsten 2007.

Høyesterett skal høsten 2007 ta stilling til flere saker knyttet opp til tomtefeste, som alle er av stor prinsipiell betydning.

Mål for 2007/2008:

- Ivareta grunneierinteressene i alt lovarbeid.
- Få etablert nasjonale retningslinjer for praktisering av jord- og konsesjonsloven.
- Opprettholde prinsippene i odelsloven.
- Etablere et utvidet landbruksbegrep relatert til plan- og bygningsloven, motorferdselloven og konsesjonsloven.
- Følge opp myndighetenes arbeid med forslag til ny naturmangfoldslov med utgangspunkt i Norges Bondelags høringsuttalelse til NOUen.
- Sikre grunneieres rettigheter i forbindelse med de ulike sakene knyttet til tomtefesteloven.

Landbruksbasert næringsutvikling

Det er viktig å bidra til at flere av våre medlemmer kan drive lønnsom næringsutvikling med utgangspunkt i gårdens samlede ressurser.

Grønt reiseliv og lokal mat

Utviklingstrender viser at antall feriereiser pr. innbygger stiger og at etterspørselen etter natur- og kulturbaserte aktiviteter øker. Vi må derfor bygge på våre nasjonale fortrinn hvor det tradisjonelle landbruket, levende bygder, vakker natur og lokal mat spiller en sentral rolle.

Mål for 2007/2008:

- Bidra aktivt i etablering og oppfølging av regjeringens arbeid med nasjonal reiselivstrategi.
- Bidra til at Norges Bondelags medlemmer/næringen drar nytte av utviklingsprogrammer for nye næringer framforhandlet under jordbruksavtalen.
- Følge opp samarbeidsavtalene med NBG, Norsk Innlandfiskelag, Norske Lakseelver, Din Tur og NHO-reiseliv.
- Etablere allianser med nye aktører som kan styrke bondens og landbrukets rolle i utviklingen av reiselivsprodukter.
- Drifte og videreutvikle samarbeidsprosjektet fra ”Dal til fjell” i regi av Norges Bondelag, Den Norske Turistforening og Gardimellom.
- Få finansiert og etablert driften av et nasjonalt utviklingsprosjekt ”pakke tilbud innen fisketurisme i ferskvann”, i regi av næringsorganisasjonene i landbruket, jfr. LMDs handlingsplan for innlandsfisk 2006.

- Bidra til alternative markedskanaler som sikrer bonden større markedsrett og større andel av verdiskapingen, blant annet gjennom videreutvikling av pilotprosjektet ”kokkekurs med lokale råvarer”, Bondens marked m.m.
- Videreutvikle og i større grad utnytte verdien av Norges Bondelags stipender ”Askeladdprisen” og ”Bondelagskokken”.

Energi og klima

Innenfor energisektoren er det stort potensiale for økt sysselsetting og verdiskaping i landbruket. Gjennom økt satsning på vannkraft og bioenergi kan landbruket bidra til å nå mange mål innen miljø- landbruks-, distrikts- og energipolitikken. Landbruket står i dag for om lag 9% av Norges klimagass utslipp.

Mål for 2007/08:

- Påse at Regjeringen i forbindelse med Klimameldingen følger opp sine ambisjoner for satsing på bioenergi og vannkraft. Dette forutsetter gode og forutsigbare rammebetingelser som gir lønnsomhet og investeringslyst hos produsentene, og som genererer varig inntekt til bygdene.
- Gjennom vårt engasjement bidra til å sikre eierskap i hele verdikjeden.
- Øke vårt engasjement rundt mulighetene for bruk av organisk avfall som energi og jordforbedringsmiddel.
- Delta aktivt i bioenergiprogrammet i regi av IN og utviklingsprogrammet for klima og energi, etablert av avtalepartene under årets jordbruksforhandlinger.
- Øke vårt engasjementet i forhold til FoU-aktivitet innen energi og klima.
- Sikre finansiering for å gjennomføre prosjektet ”Småskala kraftverk som næringsvei i bygdene på vestlandet”.
- Arrangere et Nasjonalt energi- og klimaseminar i 2008 i regi av Landbrukets energi- og klimautvalg.

”Inn på tunet”

Ca. 1500 gårdsbruk leverer ”Inn på tunet” (IPT) tjenester i dag. Gjennom IPT kan landbrukets ressurser bidra til å løse noen av storsamfunnets helse- og omsorgsutfordringer.

Mål for 2007/2008:

- Delta aktivt i arena ”Inn på tunet” og bidra til at tiltakene i handlingsplanen blir gjennomført.
- Markedsføre IPT som et godt supplement for offentlige tjenester innen oppvekst-, helse- og sosialsektor.

- Sikre finansiering og organisering av et arbeid for å utvikle et kvalitetsstyringsverktøy for Inn på Tunet bedrifter.

Helse, Miljø og Sikkerhet

Landbruket har sluttet seg til ”Felles plan for HMS-arbeidet i norsk landbruk 2007-2012”. Økt innsats er nødvendig for å redusere omfanget av branner, ulykker og skader i næringa. Arbeidsmiljølovens formuleringer (fra 2006) presiserer krav til bedriftsleder om kompetanse i systematisk HMS-arbeid.

Mål for 2007/2008:

- Bidra til å sikre en positiv utvikling for KSL og stiftelsen KSL Matmerk.
- Sikre målrettede og kostnadseffektive kvalitetskriterier i KSL.
- Være pådriver for oppslutning om og iverksettning av ”Felles plan for HMS-arbeidet i norsk landbruk 2007 – 2012”.
- Få positiv oppmerksomhet om ”0-visjonen”, systematisk HMS-arbeid (dvs praktisk arbeid på riktig måte) og annet forebyggende arbeid i hele organisasjonen.
- Bidra til systematisk planlegging, markedsføring og gjennomføring av kurs i ”Praktisk HMS-arbeid” i alle fylker fra og med arbeidsåret 2007-2008, med mål om at ”alle bønder har nødvendig HMS-kompetanse innen utgangen av 2012”.
- Legge vekt på lederansvar for godt arbeidsmiljø og få fram sammenhengen mellom systematisk HMS-arbeid og lønnsomhet.
- Bidra til markedsføring av medlemskap og tjenester fra Landbrukets HMS-tjeneste og kurs fra Landbrukets HMS-skole.